

ĐỀ THAM KHẢO SỐ 1 KỶ THI TỐT NGHIỆP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM 2025

(Đề thi có 03 trang)

Môn: NGŨ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Họ, tên thí sinh:

Số báo danh:

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

TÔI TỰ HỌC

(Nguyễn Duy Cần)

Mục đích của sự học là gì? Học để mưu cầu hạnh phúc, nghĩa là làm cho mình ngày càng mới, càng cao, càng rộng,... Học là để gia tăng sự hiểu biết của mình, mở rộng tâm hồn của mình bằng cách thu nhận sự hiểu biết cùng những kinh nghiệm của người khác. Cũng giống như một đứa trẻ mới sinh nặng chưa đầy ba kí, thế mà ngày càng lớn đến năm, sáu chục kí trong khoảng vài mươi năm sau, phải chăng nhờ rút lấy không khí, đồ ăn, đồ uống,... mà tiến từ nhỏ đến lớn, từ yếu đến mạnh, nghĩa là càng ngày càng mới, càng cao, càng lớn. Bởi vậy tôi cho rằng học cũng như ăn.

Ăn mà không tiêu thì có hại cho sức khỏe. Học mà không hóa thì có hại cho tinh thần. Cỏ con cừu ăn mà được tiêu, sẽ không còn là cỏ nữa mà là bộ lông mượt đẹp của nó. Dâu con tằm ăn mà được tiêu, sẽ không còn là dâu nữa mà là sợi tơ mịn màng tươi tốt của nó. Người có học thức là người đã thân hóa những cái học của mình. Bởi vậy dường như họ không biết gì cả mà không có cái gì là không biết.

Học mà đến mức quên hết cả sách vở của mình đã học thì cái học ấy mới là “nhập diêu”. Một điều gì học mà mình còn cố nhớ là nó chưa được nhập vào tâm. Chỉ khi nào mình không cần nhớ mà nó vẫn tự nhiên hiển hiện trong tâm trí thì cái học ấy mới gọi là đã được tiêu hóa. Người học đánh máy chữ mà còn để ý tìm từng con chữ, cố nhớ vị trí của từng con chữ là người đánh máy chưa tinh. Người học đi xe đạp mà còn cố để ý đến bàn đạp, cách đạp là người đi xe đạp chưa thạo. Tôi nhớ lúc còn nhỏ, gần đến ngày thi, tôi băn khoăn nói với cha: “Sao con học nhiều thế mà nay dường như không còn nhớ gì cả. Lòng con như quên hết, không biết lúc thi có nhớ được gì không? Con sợ quá!”. Cha tôi cười bảo: “Đây là con học đã chín muồi rồi. Quên tức là nhớ nhiều rồi đó. Con hãy yên tâm...”. Thật đúng như lời cha, đến ngày thi, giám khảo hỏi đâu, tôi trả lời liền đó một cách rõ ràng hết sức.

Và Herriot cũng từng nói: “Học thức là cái còn lại khi mình đã quên tất cả”. Đó chính là cái diêu pháp của phép học.

(Trích, *Tôi tự học*, NXB Trẻ, TP. Hồ Chí Minh, 2022, tr.29-30)

Chú thích:

* Xuân Quỳnh (1942 - 1988), tên đầy đủ là Nguyễn Thị Xuân Quỳnh. Bà nổi tiếng với nhiều bài thơ được nhiều người biết đến như *Thuyền và biển*, *Sóng*, *Thơ tình cuối mùa thu*, *Tiếng gà trưa*, ...

* Thơ Xuân Quỳnh thường viết về những tình cảm gần gũi, bình dị trong đời sống gia đình và cuộc sống thường ngày, biểu lộ những rung cảm và khát vọng của một trái tim phụ nữ chân thành, tha thiết và đắm thắm.

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5 (trình bày ngắn gọn):

Câu 1. Văn bản bàn về vấn đề gì?

Câu 2. Từ “*diệu pháp*” trong câu cuối của văn bản có nghĩa là gì?

Câu 3. Các câu sau có mối liên hệ như thế nào với luận điểm của văn bản?

“Cỏ con cừu ăn mà được tiêu, sẽ không còn là cỏ nữa mà là bộ lông mượt đẹp của nó. Dâu con tằm ăn mà được tiêu, sẽ không còn là dâu nữa mà là sợi tơ mịn màng tươi tốt của nó.”

Câu 4. Một số yếu tố miêu tả (một đứa trẻ mới sinh, bộ lông của cừu, sợi tơ của tằm,...) và tự sự (cuộc trò chuyện với người cha) được sử dụng trong văn bản có tác dụng như thế nào đối với việc thể hiện nội dung nghị luận của văn bản?

Câu 5. Anh/ Chị tâm đắc nhất với mục đích nào của sự học mà tác giả đề cập ở phần đầu văn bản? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ đoạn trích ở phần Đọc hiểu, kết hợp những hiểu biết của bản thân, hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) bàn về ý nghĩa của việc tự học.

Câu 2. (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nội dung và nghệ thuật của văn bản thơ sau:

MÙA HẠ

*Đó là mùa của những tiếng chim reo
Trời xanh biếc, nắng tràn trên khắp ngả
Đất thành cây, mật trào lên vị quả
Bước chân người bỗng mở những đường đi.*

*Đó là mùa không thể giấu che
Cả vạn vật đều phơi trần dưới nắng
Biển xanh thẳm, cánh buồm lồng lộng trắng
Từ những miền cay đắng hoá thành thơ.*

*Đó là mùa của những ước mơ
Những khát vọng muôn đời không xiết kể
Gió bão hoà mưa thành sông thành bể
Một thoáng nhìn có thể hoá tình yêu.*

*Đó là mùa của những buổi chiều
Cánh diều giấy nghiêng vòm trời cao vút*

*Tiếng dế thức suốt đêm dài oi bức
Tiếng cuốc dồn thúc giục nắng đang trưa.*

*Mùa hạ của tôi, mùa hạ đã đi chưa
Ôi tuổi trẻ bao khát khao còn, hết?
Mà mặt đất màu xanh là vẫn biển
Quả ngọt ngào thắm thiết vẫn màu hoa.*

(Trích, *Thơ Xuân Quỳnh*, NXB Văn học, Hà Nội, 2016)

----- **HẾT** -----

- *Thí sinh không được sử dụng tài liệu;*
- *Giám thị không giải thích gì thêm.*

THPTQG2025
Tiktok: @thptqg2025

ĐỀ THAM KHẢO SỐ 2 KỶ THI TỐT NGHIỆP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM 2025

(Đề thi có 02 trang)

Môn: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

Họ, tên thí sinh:

Số báo danh:

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Tin vào sự tử tế thì sẽ nhận được sự tử tế. Ta tử tế thì người khác tử tế theo. Ta tin người khác thì họ sẽ tin lại. “Nghĩ tốt về người khác là một việc nên làm, và là một cách giữ được sự trong trắng lành mạnh trong cuộc sống của ta.” P. M. Forni, giáo sư của Đại học Johns Hopkins và người sáng lập Dự án Tử tế ở trường, viết trong cuốn “Chọn sự tử tế: 25 quy ước của hành xử ân cần”. “Khi chúng ta mặc định người khác là tốt, chân thật và nhạy cảm, chúng ta - khuyến khích họ trở nên như vậy.”

Niềm tin vào cải thiện của người lạ có thể được thể hiện qua một nụ cười. Hãy thử, và lần tới bạn sẽ nhận thấy khuôn mặt của người kia dần ra, có thể thoáng một chút ngạc nhiên, và họ mỉm cười lại. “Nụ cười đáp trả đó báo hiệu một sự dễ chịu đang trỗi dậy bên trong họ, được kích hoạt bởi nụ cười của ta,” nhà thơ và nhà tâm lý học Bonaro Overstreet viết. “Anh ta mỉm cười vì nụ cười của ta khiến anh ta cảm thấy xứng đáng được nhận nụ cười. Chúng ta đã chọn anh ta trong một đám đông, đã trao cho anh vị thế riêng biệt.”

Tử tế yêu cầu chúng ta lắng nghe người khác với ý thức rằng có thể họ đúng và ta sai. Tử tế đòi hỏi một sự khiêm tốn. Người tử tế ý thức được rằng họ không sở hữu chân lý và biết hết mọi thứ dưới gầm trời, do đó họ lắng nghe với tâm trí tìm ra nhiều nhất những cái có thể đúng, những thứ bắt ta phải suy nghĩ, thay vì cố gắng tìm cái sai của người khác. Và người tử tế có sự dũng cảm để thừa nhận với bản thân và với người khác là mình đã sai. “Hãy hỏi, đừng phán xét” - P. M. Forni khuyến. Hỏi là cách tốt nhất để lắng nghe người khác. Phán xét cản trở quá trình lắng nghe.

Khi có bất đồng ý kiến, chúng ta không che giấu nó nhưng giải quyết nó trong tinh thần tôn trọng nhau. Tử tế cho phép, thậm chí có lúc yêu cầu ta phê bình người khác, nhưng hành vi phê bình luôn luôn phải đúng mực và tôn trọng.

(Trích *Thiện, ác và smartphone*, Đặng Hoàng Giang, NXB Hội Nhà văn, 2016)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5 (trình bày ngắn gọn):

Câu 1. Xác định từ khoá quan trọng nhất trong đoạn trích.

Câu 2. Trong đoạn trích, tác giả đã nêu ra những sức mạnh nào của niềm tin vào sự tử tế?

Câu 3. Các đoạn văn trong đoạn trích trên được liên kết với nhau theo cách nào?

Câu 4. Từ việc nêu ra lợi ích của sự tử tế trong đoạn trích trên, anh/ chị suy ra những tác hại gì nếu thiếu sự tử tế?

Câu 5. Anh/ chị có ý kiến như thế nào nếu có người cho rằng “đoạn trích này trích dẫn quá nhiều ý kiến không cần thiết và làm mờ đi quan điểm riêng của tác giả”?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1: (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày ý kiến của anh chị về vai trò của góc nhìn trong cuộc sống.

Câu 2: (4,0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích, đánh giá nội dung và nghệ thuật của văn bản thơ sau:

Tự miễn¹

Hồ Chí Minh

Phiên âm

*Một hữu đông hàn tiêu tụy cảnh,
Tương vô xuân noãn đích huy hoàng.
Tai ương bả ngã lai đoàn luyện,
Sử ngã tinh thần cánh kiện cường.*

Dịch nghĩa

*Không có cảnh mùa đông tiêu điều rét mướt,
Sẽ không có mùa xuân ấm áp huy hoàng;
Tai ương rèn luyện ta,
Khiến cho tinh thần ta càng thêm hăng hái.*

Dịch thơ

Tự khuyên mình

*Vi không có cảnh đông tàn,
Thì đâu có cảnh huy hoàng ngày xuân;
Nghĩ mình trong bước gian truân,
Tai ương rèn luyện tinh thần thêm hăng.*

(*Nam Trân dịch, Tuyển tập thơ Hồ Chí Minh, NXB Văn học, 2008, tr. 22*)

----- **HẾT** -----

¹ “*Tự miễn*” (Tự khuyên mình) được viết bằng chữ Hán, là bài thơ thứ 36 trong tập thơ “*Nhật kí trong tù*” của Hồ Chí Minh. Bài thơ được sáng tác trong khoảng thời gian Bác bị chính quyền Tưởng Giới Thạch bắt giam trái phép, khoảng từ 28/9/1942 đến 10/9/1943.